

I. GIMNAZIJA V CELJU
Kajuhova 2, 3000 Celje

RAZISKOVALNA NALOGA

USPEŠNI GOSPODARSTVENIKI I. GIMNAZIJE V CELJU

Avtorice:

Iva Jeknič, 2.letnik
Kaja Polajžar, 2.letnik
Neža Štiglic, 2.letnik

Mentor:

Ana Šepetavc, prof. slovenščine in geografije

Celje, 2009

1 KAZALO VSEBINE:

1	KAZALO VSEBINE:	2
2	KAZALO SLIK:	3
3	UVOD	4
4	PREGLED OBJAV	7
4.1	Henrik Dvoršak	7
4.2	Cvetka Selšek	9
4.3	Dušan Drofenik	10
4.4	Franjo Bobinac	11
4.5	Iztok Seničar	13
5	METODOLOGIJA	14
6	REZULTATI	15
6.1	Anketni vprašalnik raziskovalne naloge uspešni gospodarstveniki I. gimnazije v Celju 16	
6.1.1	Dušan Drofenik	16
6.1.2	Iztok Seničar	18
6.1.3	Tomaž Benčina	20
6.2	Analiza grafov	22
6.2.1	Iztok Seničar	23
6.2.2	Franjo Bobinac	24
6.2.3	Tomaž Benčina	25
6.2.4	Dušan Drofenik	26
6.2.5	Henrik Dvoršak	27
6.2.6	Cvetka Selšek	28
7	RAZPRAVA	29
8	ZAKLJUČEK	30
9	POVZETEK	4
10	ZAHVALA	4
11	PRILOGE	31
11.1	Intervjuji	31
11.1.1	Cvetka Selšek	31
11.1.2	Franjo Bobinac	33
11.2	Anketni vprašalnik	37
12	VIRI IN LITERATURA	39
12.1	Arhivski dokument	39
12.2	Članki	39
12.3	Elektronki viri	39

2 KAZALO SLIK:

Slika 1: Henrik Dvoršak.....	8
Slika 2: Cvetka Selšek.....	9
Slika 3: Dušan Drofenik.....	10
Slika 4: Franjo Bobinac.....	11
Slika 5: Iztok Seničar.....	13

3 KAZALO GRAFOV:

Graf 1: Iztok Seničar.....	23
Graf 2: Franjo Bobinac.....	24
Graf 3: Tomaž Benčina.....	25
Graf 5: Henrik Dvoršak.....	27
Graf 6: Cvetka Selšek.....	28

POVZETEK

Izhodišče naše raziskovalne naloge je bila jubilejna 200. obletnica obstoja naše gimnazije. Na proslavi v počastitev tega dogodka se je zbralo veliko slovenskih pomembnežev, bivših dijakov naše šole. Zanimalo nas je, kako so pomembni gospodarstveniki, ljudje, ki ogromno pripomorejo k gospodarski stabilnosti naše države, preživljali svoja gimnazijska leta. Tako smo prišle do temeljnega vprašanja, ki je hkrati naša hipoteza. Ali je I. gimnazija v Celju dala ustrezno podlago oziroma izobrazbo uspešnim gospodarstvenikom, bivšim dijakom naše gimnazije?

Za metodo raziskovanja smo si izbrale anketni vprašalnik, ki smo ga poslale pomembnim gospodarstvenikom, bivšim dijakom naše šole.

Pri raziskovanju smo si pomagale tudi z literaturo iz knjižnice. Sposodile smo si letna poročila ter knjigo Gimnazija v srcu, ki jo je nedavno uredil naš sedanji ravnatelj, magister Anton Šepetavc.

V nalogi postavljeno hipotezo smo potrdile na osnovi odgovorov na vprašanja z anketnih vprašalnikov, ki smo jih dobile. Ugotovile smo, da je gimnazija spodbudno vplivala na čustveni razvoj in razvoj sposobnosti anketiranih gospodarstvenikov. Pustila jim je lepe spomine, spomine polne pustolovščin in smeha, ki se jih še danes spominjajo z nasmehom na obrazu. V gimnaziji so dobili dovolj dobro podlago za nadaljnji študij ter življenje nasploh. Še posebej so k temu pripomogli določeni profesorji, ki se jih spominjajo po njihovih pozitivnih lastnostih.

Naša gimnazija je gimnazija s profesorji, ki nam predajajo kvalitetno znanje za naše življenje. Kot dokaz so gospodarstveniki sami, katerim je po njihovem mnenju šola dala znanje za nadaljnje šolanje in življenje. Ti gospodarstveniki so sedaj pomembni ne samo pri nas, ampak tudi drugod po Evropi in potrjujejo, kako pomembno je znanje, pridobljeno v gimnazijskih letih.

4 ZAHVALA

Pri raziskovalnem delu smo potrebovale pomoč ljudi, ki imajo veliko izkušenj na področju raziskovalnega dela. Brez njih nam ne bi uspelo. Najprej bi se rade zahvalile vsem anketirancem, ki so si kljub veliki zasedenosti vzeli čas za izpolnitev anketnih vprašalnikov. Zahvalile bi se tudi našemu ravnatelju, magistru Antonu Šepetavcu, ki nam je pomagal vzpostaviti stik s pomembnimi gospodarstveniki. Zahvala gre tudi profesorici Nataši Marčič, ki nam je v zadnjih trenutkih pomagala pri težavah, ki smo jih imele z našimi anketiranci. Na koncu pa bi se rade iz srca zahvalile naši mentorici profesorici Ani Šepetavc za njen trud, usmerjanje in pomoč pri samem delu. Hvala.

5 UVOD

Zakaj smo si izbrale takšno vsebino? V letošnjem šolskem letu je naša gimnazija praznovala 200-letnico svojega obstoja. Na prireditvi v počastitev slavnostnega dogodka se je zbralo veliko pomembnežev tako iz Slovenije kot Evrope. Zanimivo se nam je zdelo, da bi se pozanimale, kako so oni preživljali srednješolske dni ter kakšne spomine imajo na našo gimnazijo. Za gospodarstvenike smo se odločile zato, ker ogromno pripomorejo k razvoju naše države, pa vendar so nekako skriti v ozadju in velikokrat pozabimo, kako pomemben del našega vsakdanjika so.

Temeljno vprašanje, na katerega želimo odgovoriti v naši raziskovalni nalogi, je: Ali je I. gimnazija v Celju dala ustrezno podlago oziroma izobrazbo uspešnim gospodarstvenikom, bivšim dijakom naše gimnazije?

Z našo raziskovalno nalogo bodo lahko tudi drugi pobližje spoznali življenja anketiranih gospodarstvenikov, kako so oni gledali na svoja mladostniška leta ter kako je gimnazija vplivala na njihove odločitve za nadaljnji študij.

6 PREGLED OBJAV

(Šepetavc, 2005)

6.1 Henrik Dvoršak

Generacija 1970,
Diplomirani inženir strojništva,
Nekdanji odličen atlet AD Kladivar,
Direktor podjetja Weishaupt Celje,
Celje.

ZARADI ATLETIKE OB VALETO

Moja gimnazija, Kajuhova gimnazija v Celju, je bila polna športnikov, ki so tudi takrat (1966-1970) dosegali vidne uspehe v slovenskem in jugoslovanskem prostoru. Danes je to pravzaprav težko razumeti, čeprav gre za znano dejstvo: dijaki so kot člani ekip ali kot posamezniki pobirali slovenske in jugoslovanske naslove v mladinski, a tudi članski konkurenci.

Sestavni del teh zavidevanja vrednih uspehov je bila tudi gimnazijska atletska reprezentanca. V šolskem letu 1969/1970 smo bili člani te nepozabne ekipe prvaki srednjih šol Slovenije. Tako smo se uvrstili tudi na državno prvenstvo, ki je bilo na štadionu Pionirski grad v Beogradu.

Ne bi se rad hvalil, a dejstvo je, da se je bilo že uvrstiti v tako močno ekipo res težko, saj nas je bilo na gimnaziji kar nekaj, ki smo redno in z uspehom trenirala pri takrat odličnem AD Kladivar; bili smo člani mladinske ekipe, ki je v letih 1969-1971 v Jugoslaviji suvereno vladala. Nekateri smo bili slovenski in jugoslovanski prvaki v svoji kategoriji, pa tudi kakšen slovenski in jugoslovanski prvak v članski kategoriji je bil med nami. Ko se je gimnazijska reprezentanca tisti večer pod vodstvom legendarnega prof. Slavka Kokota zbrala na železniški postaji, smo trije člani ekipe za Beograd bili nekaj posebnega: leta 1970 smo bili maturantje in prav ta večer smo kakor zakleto imeli valetu! Kaj naj rečem drugega, kot da mi je bilo strašno težko pri srcu, ko sem se v Mlinarjevem Janezu, kjer smo imeli valetu, že po dobri uri moral posloviti od razigranih sošolcev in sošolk. Čakaš maturo, predajo ključa, spreved po Celju, valetu. Čakaš štiri leta in dočakaš, potem pa – ne moreš preživeti tistih nekaj zadnjih skupnih uric s sošolci in profesorji.

Spomnim se, da tudi Borisu, drugemu iz te trojice, ni bilo nič lažje pri srcu kot meni. Nekateri sošolci in sošolke so naju tolažili, drugi pa so naju s šalami skušali razveseliti in vzpodbuditi. Kakor koli že: po uri in pol sva hočeš nočeš, morala zapustiti še »zadnjo uro v našem razredu«.

Sošolke so nama poklonile poljubčke za srečo, profesor nama je krepko stisnil roko, nekateri sošolci pa so naju razumevajoče pospremili iz gostišča. Brez izjeme so nam vsi, ki so ostali, zaželeli veliko sreče in tega sva bila zelo vesela, saj sva se zavedala, da je sreča pomemben faktor uspeha v športu.

Poljubček sem dobil tudi od sošolke Nade. Okrog vratu je imela zavezano velo rutico z modrimi pikami. Na hitro sem ji jo snel z besedami: »Za srečo. Vrnem ti jo po vrnitvi iz Beograda.«

V Beogradu so nas pričakale močne ekipe, sami srednješolski republiški prvaki. Nismo se jih ustrašili, na koncu smo bili kot ekipa drugi. Takoj za XIII. Beograjsko gimnazijo, za katero je med ostalimi tekmoval tudi znameniti Nenad Stekić, atlet Crvene zvezde in dolgoletni jugoslovanski reprezentant, ki je v letu 1972 postavil evropski rekord v skoku v daljino z neverjetnimi 845 cm! Naj povem še, da je drugo mesto bilo do takrat največji uspeh atletske ekipe naše gimnazije v tej zvrsti tekmovanj.

Tiste rutice za srečo pa Nadi nikoli nisem vrnil.

Ponovno sva se srečala šele na obletnici mature, saj tudi na maturantski izlet – spet zaradi športnih obveznosti – nisem mogel odpotovati. Ampak tudi na 10. obletnici mature rutice nisem vrnil, ker sem jo pozabil doma. V kasnejših letih se mi je rutica ob selitvah – kot se reče – nekam založila in zgubila. Nadi je ne morem več vrniti, a saj vem, da mi ne zameri.

Le kaj bi s tisto rutico? Neskončno vrednejši je spomin na tisti davni večer. V meni je ostal – in verjamem, da v Nadi tudi – kot lep utrinek gimnazijskih dni. (Šepetavc, 2005, str.74)

Slika 1: Henrik Dvoršak

6.2 Cvetka Selšek

Generacija 1970,
Diplomirana ekonomistka, gospodarstvenica,
Članica slovenske vlade (1986-90), svetnica MO Ljubljana,
Predsednica Uprave SKB banke,
Ljubljana.

NAUČILA SEM SE TUDI PRVE POMOČI

Morda se boste nasmehnili, a vendarle je moj najbolj živ spomin na našo gimnazijo vezan na predvojaško vzgojo, v okviru katere so nas na hitro naučili tudi prve pomoči. To se mi je takrat zdelo izjemno nenavadno.

Posebej, ko smo enkrat dobili cel kup povojev in so nas začeli učiti, kako se povajjajo rane. Takrat sem si pridobila spretnost zavijanja, ki mi še zdaj – k sreči ne prepogosto – kar prav pride.

In ko me je ob neki priložnosti prijateljica, ki sem ji »strokovno« povila nogo, vprašala, v kakšnem tečaju sem se tega naučila, sem ji s ponosom povedala: »Veš, to so pa znanja z moje gimnazije v Celju.« (Šepetavc, 2005, str. 77)

Slika 2: Cvetka Selšek

6.3 Dušan Drogenik

Generacija 1973,
 Ekonomist, magister znanosti,
 Nekdanji član Sveta bank Slovenije,
 Namestnik predsednika Uprave Banke Celje,
 Prekorje pri Celju.

Slika 3: Dušan Drogenik

ŠOFER KAMIONA JE BIL – DIJAK DROFENIK

Junija 1973 je bila pred gimnazijo tradicionalna predaja ključev. A preden se je prireditve začela, me je na hodniku ustavila profesorica angleščine, prof. Tomaničeva, ter mi z neprikritim začudenjem sporočila, da je nekdo na dvorišču, ki trdi, da je dijaku Drogeniku na posodo pripeljal kamion. »Pojdi in uredi stvar. Ne vem, kaj mu je,« mi je rekla.

Ona ni vedela, jaz pa: kamion je bil res naročen! S sošolci smo potem nanj naložili stole in šolske klopi ter se pripeljali prav pred gimnazijo na dvorišče. Šofer je bil seveda – dijak Drogenik. Pa ne slučajno in kar tako, takrat je že imel izpit za poklicnega voznika.

Profesorico je skoraj kap, ko nas je zagledala, saj je šele takrat dojela, da smo dijaki pri gradbenem podjetju res naročili kamion, s katerim smo se potem – in to kar cel razred – odpeljali v tedanji hotel Merx (sedaj Astor), od tam pa na čelo povorke maturantov celjskih srednjih šol.

HJA, ZAKAJ PA NI TUDI ON KADIL?!

V sedemdesetih letih je bilo na naši gimnaziji prepovedano kaditi po straniščih, toda dijaki smo to prepoved med odmori seveda kršili.

Tudi tistega davnega dne smo v WC-ju nasproti zbornice kadili, ko je nenadoma vstopil eden izmed legendarnih gimnazijskih profesorjev, katerega ime na tem mestu raje zamolčimo. Ogorki so v trenutku poleteli v starinske, odprte kotličke nad školjkami. Voda je opravila svoje, ampak zakajeno je pa e vedno bilo, in to zelo zelo!

In kaj zdaj? Vsi smo nekako vdano obnemeli v pričakovanju kazni zaradi nedovoljenega kajenja – razen sošolca, ki sploh ni kadil, je pa z nami debatiral, in to tako, da se je z eno nogo naslanjal na školjko.

Ne boste verjeli, ampak kazen je nazadnje doletela le njega! Pa seveda ne zaradi kajenja, ampak zato, ker je nogo držal na školjki, ki jo je sicer uporabljal tudi tovariš profesor. (Šepetavc, 2005, str. 83)

6.4 Franjo Bobinac

Generacija 1977,
 Ekonomist, MBA (Ecole Supérieure de Commerce à Paris),
 Nekoč priljubljeni pevec slovenske zabavne glasbe,
 Predsednik Združenja menedžerjev Slovenije,
 Predsednik Uprave Gorenja iz Velenja,
 Kaplja vas pri Preboldu.

BREZ GIMNAZIJE BI BIL DRUGAČEN

So nekateri, ki spomin primerjajo s sitom. In imajo prav! Saj je navsezadnje svojevrstno sito časa ljudi in dogodkov v njem – kar je drobno, pade skozi, v pozabo, kar pa je veliko, pomembno, kar je človeku ljubo, to ostane.

Zase lahko rečem, da je gimnazija ena takih reči v mojem življenju: velika, pomembna, ljuba. Nepozabna.

Slika 4: Franjo Bobinac

Srednješolska leta so zame kot tisti dragoceni, proustovski čas. Čas, ki ga le enkrat doživimo, le enkrat najdemo, potem pa ga izgubimo in – iščemo vse življenje. To so leta, ko se človek na eni strani že (skoraj) povsem zaveda samega sebe in ima prav zato s sabo neverjetno veliko opraviti v smislu psihofizičnega odraščanja in čustvenega dozorevanja, hkrati pa ima – in tega se običajno zave šele mnogo kasneje – v varnem zavetju družine in šole brez resnejših, morda celo usodnih življenjskih problemov nad glavo še vedno veliko časa in priložnosti za spoznavanje ljudi okoli sebe, za prijateljsko druženje, brezskrbno zabavo – za lajf, kot bi rekla današnja mladina.

Odgovor na vprašanje, zakaj sem se vpisal na gimnazijo, je preprost in zaradi moje takratne glasbene kariere podoben tistemu Ota Pestnerja, sprva tudi celjskega gimnazijca, v tistih letih in še danes pa mojega dobrega prijatelja: zaradi gimnazijske pestrosti, širine, zaradi možnosti, da svojo glasbeno šolo in pouk solopetja čimbolj uspešno in čimmanj boleče in moteče vpnem v svoje redno šolanje.

Kadar se takole s časovne distance spomnim na svoje prvo gimnazijsko leto, me vedno najprej stisne pri srcu. Za kakšen trenutek mi v zavest priplava strašljiv občutek osnovnošolca, ki prvega septembra 1973 neoglajeno odpira tista težka vhodna vrata in negotovo vstopa v novo, nepoznano okolje, da doživi, kar očitno mora doživeti vsakdo, ki hoče skozi – svojo majhnost in njeno veličino, svoja prva resnična razočaranja, uspehe, ljubezni, poraze in zmage.

Ampak, ko je prvi letnik mimo, ko je – jaz mu tako rečem – kulturni šok premagan, ko se postavi na noge, navadi okolja in zaživi z njim, mu postane šola, kjer brez dogovornega ocenjevanja in podobnih demokratičnih svoboščin današnjosti, mimogrede dobiš enko (petko pa precej precej težje!), izziv, vzpodbuda, izvir energije in perfekcionistične vztrajnosti. Dragocena popotnica za življenje.

Kako bliskovito so minila moja gimnazijska leta! Razen po pouku in ocenah, ki – naj ostanem skromen – niso bile slabe, se svojega takratnega življenja spomnim predvsem kot velike osebne in ustvarjalne svobode: v šoli sem kot pevec in kitarist v pevskem zboru in francoskem krožku igral vodilno vlogo, izven šole pa sem kot igralec nastopal v ljubiteljskem gledališču Zarja Trnovlje, ob vsem tem pa še vedno snemal in nastopal celo na festivalu Slovenska popevka! Vendar mi to ni preprečevalo, da si ne bi vzel časa tudi za druženje s prijatelji in prijateljicami s Teharske, kjer sem takrat živel, Skalne kleti in Aljaževega hriba, predvsem pa ni moglo streti mojega navdušenja za košarko: ob vikendih smo s sošolcem, urednikom te knjige, in drugimi prijatelji v telovadnici IV. Osnovne šole na Dečkovi fanatično ure in ure igrali košarko! Pest ali osem ur košarke se nam ni zdelo nič posebnega. Pri tem pa nikakor ni od muh podatek, da smo za »vstopnico« v telovadnico tamkajšnjemu hišniku Ivanu – mi smo ga klicali Džoni – vedno morali najprej spraviti v kurilnico vsak kakšne tri tone premoga.

Dobro, in kje je zdaj anekdota, ki jo obljublja naslov te knjige? Veliko jih je, res veliko, ampak naj povem tole, ker se mi zdi ne samo zanimiva, ampak tudi v marsičem usodna za moje kasnejše osebno in poklicno življenje.

Povedal sem že, da sem francoščino imel zelo rad – zaradi izjemno pedagoško talentiranega prof. Slavka Deržka, tudi našega razrednika, zaradi druženja, vaj in nastopov francoskega krožka, zaradi lepote in blagoglasnosti tega jezika, zaradi šansonov, ki sem se jih naučil pri pouku in ob njem ... Še danes jih znam in kdaj s kitaro v rokah kakšnega celo še zapojem, če sta trenutek in družba prava. Čeprav sem se potem odločil drugače, sta bili moj prvi študijski namen francoščina in geografija.

Kot vsi v našem »francoskem razredu« sem si tudi jaz iskreno želel čimprej videti čarobni Pariz. Želja bi se mi uresničila z maturantskim izletom konec junija 1977, a kaj ko nisem imel sreče! Tik pred odhodom sem zbolel, dobil visoko vročino; na Brnik me tisto jutro ni bilo. Sošolci so mi kasneje povedali, da se je pilot Jatovega letala na vzletni stezi na prigovarjanje našega razrednika namerno še nekaj minut »obiral«, če bi se Bobinac morda vendarle od kod pojavil. Pariza tega leta nisem videl, francoščine nisem šel študirat, sem se pa Pariza nagledal in naživel, francoščine pa dokončno naučil v letih 1993-98, ko sem bil tam generalni direktor Gorenjevega podjetja za Francijo, Benelux, Španijo in Portugalsko. Pa naj še kdo reče, da človeka v življenju ne spremlja usoda in da naše poti niso začrtane!

In kaj naj povem za konec? Nikoli v življenju mi ni bilo žal, da sem se vpisal na celjsko gimnazijo. Bila je krasna priložnost za razširitev obzorja, dragocen čas za razmislek o sebi in drugih. Danes se kot menedžer na zelo odgovorni funkciji tega zavedam toliko bolj: nujno potrebno interdiscipliniranost, osnovno znanje o ljudeh in poznavanje jezikov mi je dala gimnazija.

Ne bom rekel, da me brez nje ne bi bilo, pravim pa, da bi brez nje zanesljivo bil drugačen. Tako kot vsi, ki so šli skozi v teh njenih skoraj 200 letih. (Šepetavc 2005, str. 105)

6.5 Iztok Seničar

Generacija 1977,
 Ekonomist, gospodarstvenik,
 Predsednik Uprave podjetja Kovintrade Celje,
 Celje.

Z »INDIJANSKIMI POSKOKI« NARAVNOST DO UKORA

V šolskem letu 1975/76 nas je telesno utrjeval profesor Mile Čepin, celjska košarkaška legenda. Bodril nas je z besedami, s piščalko in smehom, dobsedno pa nam je paral živce s posebno vajo, ki jo je imenoval »indijanski poskoki«. Vaja naj bi kar najbolj razgibala telo. Pognal nas je na prosto in nam ukazal, naj skačemo v zrak, naj poskakujemo čim bolj visoko, pri tem pa smo krilili z rokami kot ptiči – kot da bi skušali poleteti. Seveda so nas pri tem čudno gledale sošolke in tudi mimoidoči; vsi so se nam posmehovali.

Spomladi smo polni pričakovanj pripravili šolsko tekmovanje v atletiki. Vsi razredi smo se zbrali na stadionu Kladivar. Profesor Čepin, vidno zadovoljen, je vzpodbujal našo skupino in nam napovedoval visoko razredno uvrstitev. Kazalo je, da nam zaupa in bili smo mu hvaležni. Toda tekmovanje se je vlekle: veliko razredov, pa različni teki, pa skoki, ponavljanja, prerekanja. Postajali smo nestrpni. Končno smo prišli na stezo, adrenalin se nam je dvignil, bili smo pripravljeni, da zmagamo. Toda ena izmed profesoric je iznenada pripeljala prvošolce – in dobili so prednost, tako je odločil profesor Čepin. Molče smo se umaknili, toda naš tretješolski ponos je bil ranjen. Čakali smo – ravnodušno in s prikrito mislijo.

Nastopili smo prezadnji. Namestili smo se na stezi za tek na sto metrov. Čepin je ponavljal napotke in nas izzivalno pogledoval. V tišini so padali ukazi: »Tri! Dva! Ena! Zdaj!« Ob zadnji besedi smo se odgnali od steze navpično v zrak, poskakovali smo visoko, vse višje, še višje, krilili z rokami kot ptiči – najbrž smo izvedli najboljše indijanske poskoke v tistem letu. Presenečenje je bilo popolno; najprej tišina, potem smeh, žvižgi in odobravanje sošolk in sošolcev iz drugih razredov. Čepin je stal nasršen, to ne verjame, kar vidi.

Za nastop smo bili nagrajeni: vsak od upornikov je dobil ukor, sam pa sem tudi odstopil kot predsednik razredne skupnosti. (Šepetavc 2005, str. 111)

Slika 5: Iztok Seničar

7 METODOLOGIJA

Za izhodišče raziskovalne naloge smo si izbrale anketni vprašalnik, ki je priložen na koncu tega dokumenta. Namenjen je bil uspešnim gospodarstvenikom, bivšim dijakom naše gimnazije. Anketirale smo 15 oseb, a so nam zadovoljivo izpolnjene anketne vprašalnike vrnile le 3 osebe. Zavedamo se, da je število anketirancev premajhno za kakšno resnejšo raziskavo, a vendar menimo, da je nekje treba začeti. Za pomoč pri naši raziskavi smo pobrskale po virih in literaturi, ki smo jih imele na voljo. V šolski knjižnici smo si izposodile letna poročila ter knjigo Gimnazija v srcu, ki jo je uredil naš sedanji ravnatelj, magister Anton Šepetavc. V knjigi so nekateri izmed anketirancev sami opisali svoje gimnazijske dni, kar nam je pomagalo pri razumevanju njihovega počutja med šolanjem na naši gimnaziji.

Veliko težav smo imele, ker je večina anketirancev na visokih položajih večjih slovenskih podjetji, zato smo zelo težko prišle z njimi v konkreten kontakt. Našlo se je tudi zelo malo podatkov o njihovem življenju, ker medijsko niso tako izpostavljeni kot večina slovenskih pomembnežev.

8 REZULTATI

Z anketnimi vprašalniki, ki smo jih poslale uspešnim gospodarstvenikom, bivšim dijakom naše gimnazije, smo ugotavljale, kakšen vpliv je imela šola na njihovo življenje. Poslale smo 15 vprašalnikov, vendar so nam zadovoljivo izpolnjene vrnille le 3 osebe. Vprašalnike smo analizirale ter na podlagi odgovorov hipotezo ovrgle oziroma potrdile. Žal je tako malo anketnih vprašalnikov oteževalo naše delo, saj na podlagi treh vprašalnikov težko postavimo temelje kakšne resnejše raziskave. Na naslednjih straneh so vprašalniki, na katere so odgovarjali anketirani gospodarstveniki.

8.1 Anketni vprašalnik raziskovalne naloge uspešni gospodarstveniki I. gimnazije v Celju

8.1.1 Dušan Drogenik

Leto mature: 1973

1.) V kakšni meri je obiskovanje I. gimnazije v Celju spodbudno vplivalo na razvoj Vaših intelektualnih sposobnosti? (podčrtajte)

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

1-neznatno 3-malo 5-srednje 7-pomembno 10-veliko

2.) Koliko je gimnazija vplivala na razvoj Vaše osebnosti? (podčrtajte)

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

1-neznatno 3-malo 5-srednje 7-pomembno 10-veliko

3.) V kolikšni meri je šolanje na I. gimnaziji pripomoglo k izbiri Vašega študija in poklica? (podčrtajte)

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

1-neznatno 3-malo 5-srednje 7-pomembno 10-veliko

4.) V čem ste bili najmočnejši, ko ste odhajali s šole?

1.) matematika 2.) slovenščina 3.) /

5.) Česa pa Vam je morda manjkalo?

1.) nič 2.) 3.)

6.) Kateri predmet Vam je bil najljubši?

Matematika, zgodovina.

7.) Kako bi ocenili delo svojih takratnih profesorjev na I. gimnaziji? (podčrtajte)

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

1-slabo 3-zadostno 5-povprečno 7-dobro 10-odlično

8.) Kateri profesor/-ica pa Vam je najbolj ostal(-a) v spominu?

Prof. Šilc, prof. Puncer.

9.) S katero lastnostjo je vplival(-a) na Vas?

Prijaznost, natančnost.

10.) Ali Vam je gimnazija dala dovolj znanja za uspešen študij?

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

1-zelo slabo 10-zelo dobro

11.) Vaše osebno mnenje o vplivu gimnazije na Vaše življenje.

Vpliv je bil zelo velik – ne le zaradi znanja, ampak zaradi razgledanosti in širitve obzorja, ki mi jo je dala.

8.1.2 Iztok Seničar

Leto mature: 1977

1.) V kakšni meri je obiskovanje I. gimnazije v Celju spodbudno vplivalo na razvoj Vaših intelektualnih sposobnosti? (podčrtajte)

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

1-neznatno 3-malo 5-srednje 7-pomembno 10-veliko

2.) Koliko je gimnazija vplivala na razvoj Vaše osebnosti? (podčrtajte)

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

1-neznatno 3-malo 5-srednje 7-pomembno 10-veliko

3.) V kolikšni meri je šolanje na I. gimnaziji pripomoglo k izbiri Vašega študija in poklica? (podčrtajte)

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

1-neznatno 3-malo 5-srednje 7-pomembno 10-veliko

4.) V čem ste bili najmočnejši, ko ste odhajali s šole?

1.) delavnost

2.) vztrajnost

3.) pripadnost

5.) Česa pa Vam je morda manjkalo?

1.) uporabnih znanj

2.) raziskovalnih metod

3.) javnega nastopanja

6.) Kateri predmet Vam je bil najljubši?

Matematika.

7.) Kako bi ocenili delo svojih takratnih profesorjev na I. gimnaziji? (podčrtajte)

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

1-slabo 3-zadostno 5-povprečno 7-dobro 10-odlično

8.) Kateri profesor/-ica pa Vam je najbolj ostal(-a) v spominu?

Prof. Šilč (matematika)

9.) S katero lastnostjo je vplival(-a) na Vas?

Sistematičnost, delavnost.

10.) Ali Vam je gimnazija dala dovolj znanja za uspešen študij?

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

1-zelo slabo 10-zelo dobro

11.) Vaše osebno mnenje o vplivu gimnazije na Vaše življenje.
Vpliv je bil pozitiven.

8.1.3 Tomaž Benčina

Leto mature: 1984

1.) V kakšni meri je obiskovanje I. gimnazije v Celju spodbudno vplivalo na razvoj Vaših intelektualnih sposobnosti? (podčrtajte)

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

1-neznatno 3-malo 5-srednje 7-pomembno 10-veliko

2.) Koliko je gimnazija vplivala na razvoj Vaše osebnosti? (podčrtajte)

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

1-neznatno 3-malo 5-srednje 7-pomembno 10-veliko

3.) V kolikšni meri je šolanje na I. gimnaziji pripomoglo k izbiri Vašega študija in poklica? (podčrtajte)

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

1-neznatno 3-malo 5-srednje 7-pomembno 10-veliko

4.) V čem ste bili najmočnejši, ko ste odhajali s šole?

1.) delavne navade 2.) / 3.) /

5.) Česa pa Vam je morda manjkalo?

1.) tehničnega znanja 2.) / 3.) /

6.) Kateri predmet Vam je bil najljubši?

Geografija.

7.) Kako bi ocenili delo svojih takratnih profesorjev na I. gimnaziji? (podčrtajte)

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

1-slabo 3-zadostno 5-povprečno 7-dobro 10-odlično

8.) Kateri profesor/-ica pa Vam je najbolj ostal(-a) v spominu?

Knez-Vedenik Marija.

9.) S katero lastnostjo je vplival(-a) na Vas?

Poštenost, doslednost, pravičnost.

10.) Ali Vam je gimnazija dala dovolj znanja za uspešen študij?

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

1-zelo slabo 10-zelo dobro

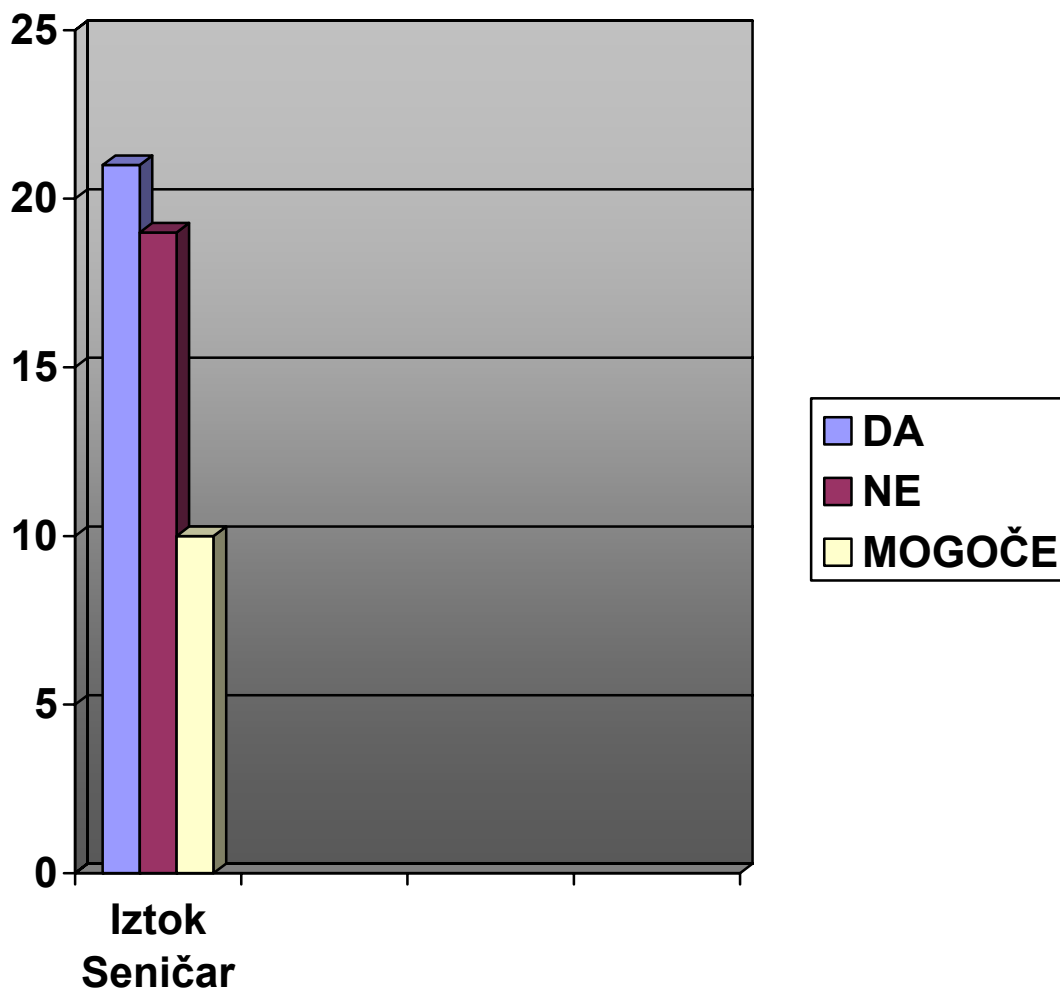
11.) Vaše osebno mnenje o vplivu gimnazije na Vaše življenje.

8.2 Analiza grafov

Z grafičnim načinom prikazovanja podatkov, smo se odločile prikazati rezultate prepoznavnosti posameznega pomembnega gospodarstvenika med mladimi. Anketirale smo 50 naključnih dijakov I. gimnazije v Celju. Spraševale smo po Iztoku Seničarju, Franju Bobincu, Tomažu Benčini, Dušanu Drogeniku, Henriku Dvoršaku in Cvetki Selšek.

Če je dijak posamezno osebnost prepoznal, smo odgovor označile z DA, če je ni prepoznal z NE, če pa mu je bila poznana, a je ni vedel uvrstiti, smo označile z MOGOČE.

8.2.1 Iztok Seničar

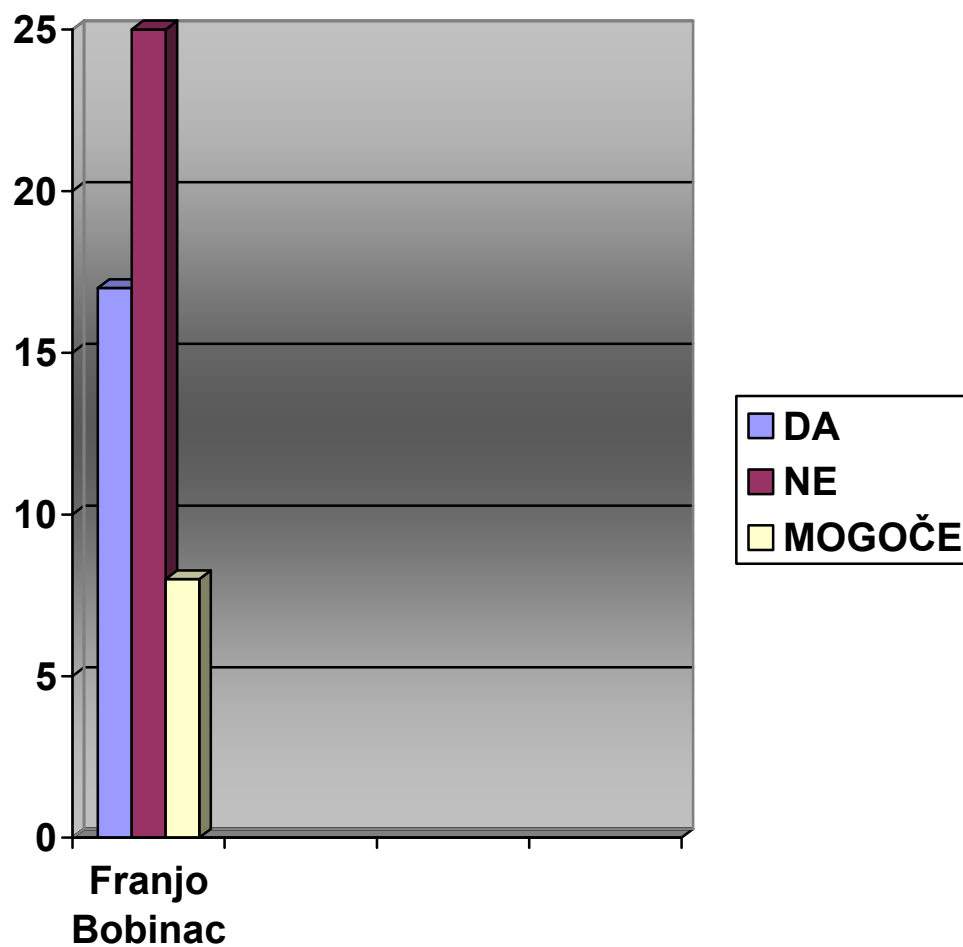
Graf 1: Iztok Seničar

DA – 21 dijakov

NE – 19 dijakov

MOGOČE – 10 dijakov

8.2.2 Franjo Bobinac

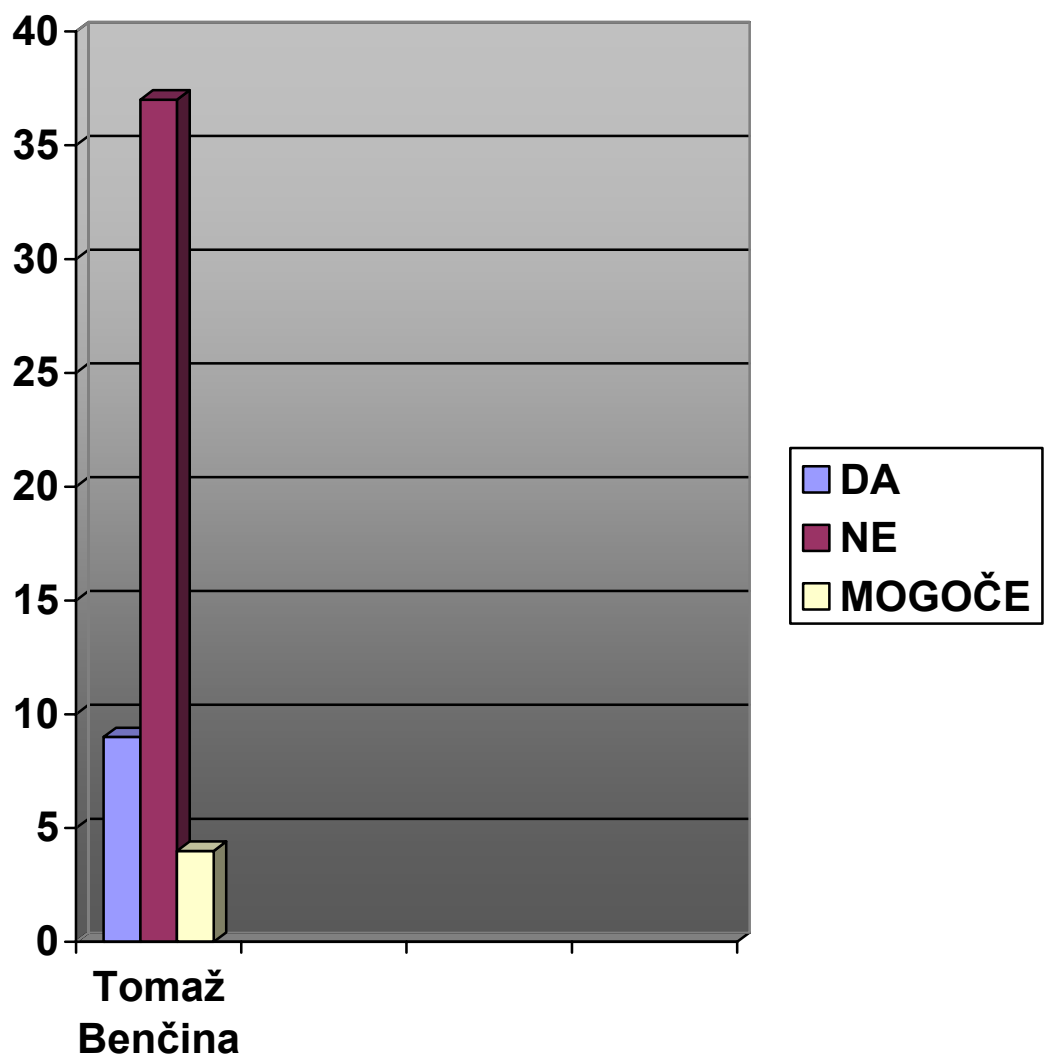
Graf 2: Franjo Bobinac

Da – 17 dijakov

Ne – 25 dijakov

Mogoče – 8 dijakov

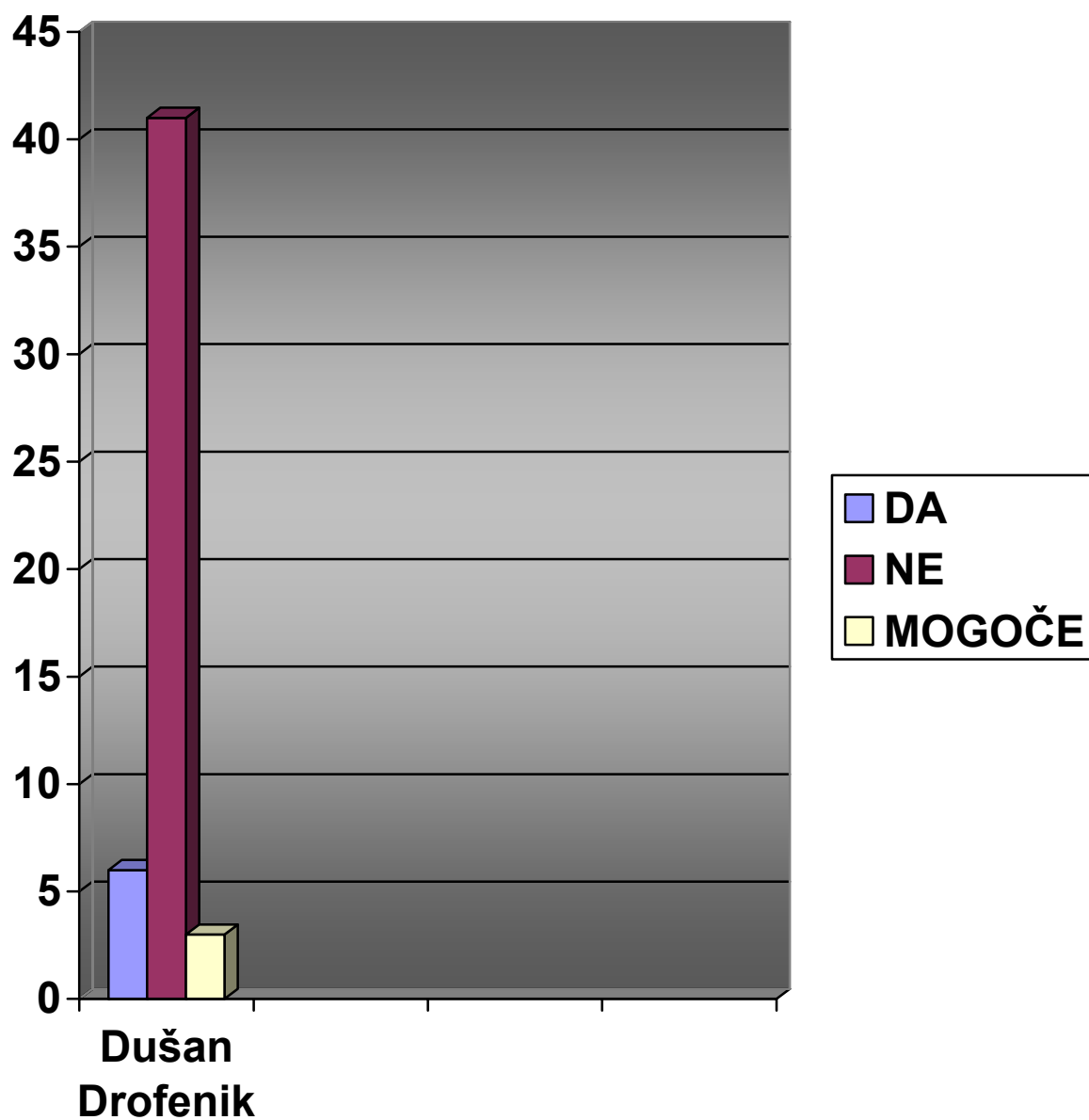
8.2.3 Tomaž Benčina

Graf 3: Tomaž Benčina

Da – 9 dijakov
 Ne – 37 dijakov
 Mogoče – 4 dijaki

8.2.4 Dušan Drofenik

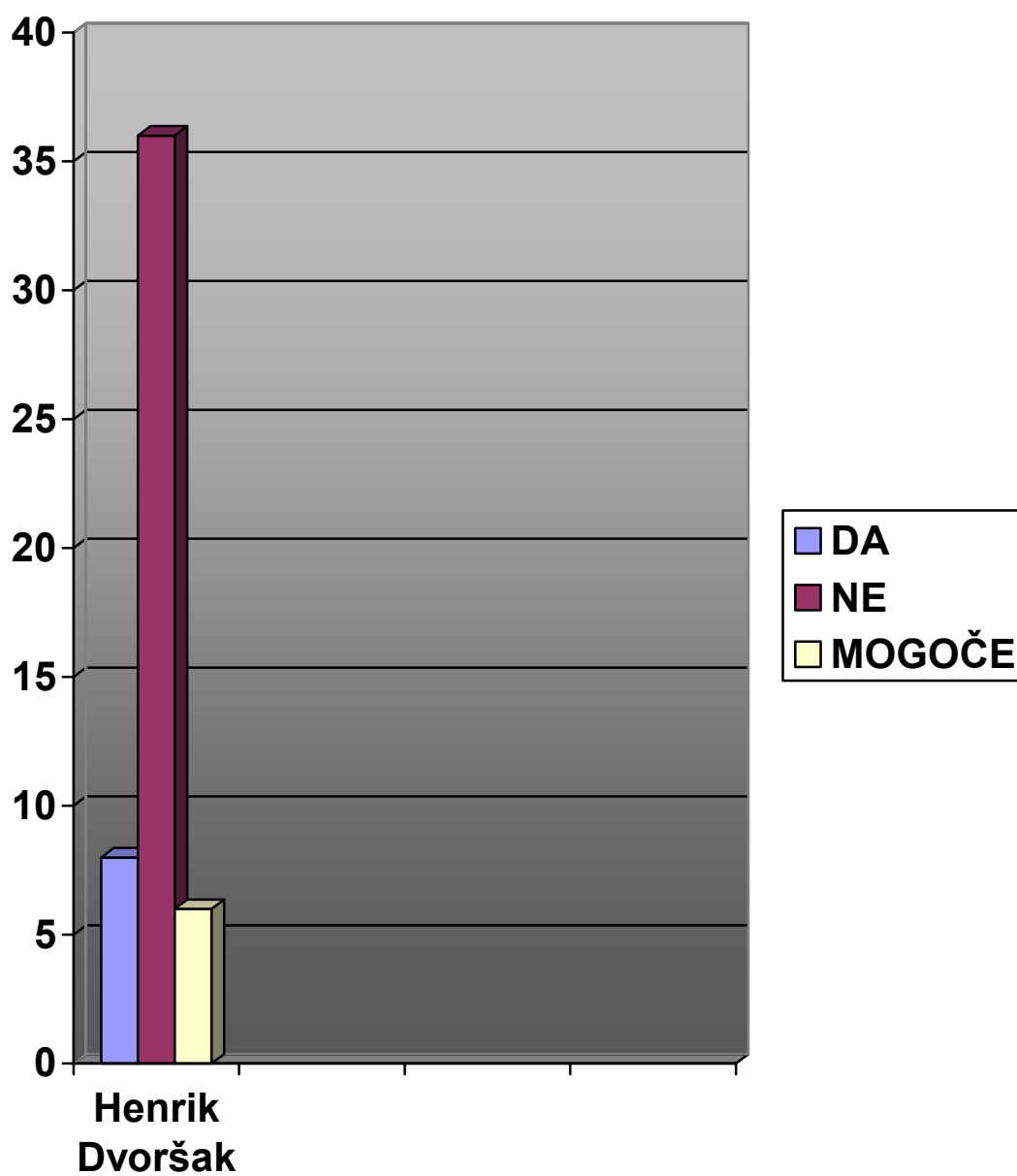
Graf 4: Dušan Drofenik

Da – 6 dijakov

Ne – 41 dijakov

Mogoče – 3 dijaki

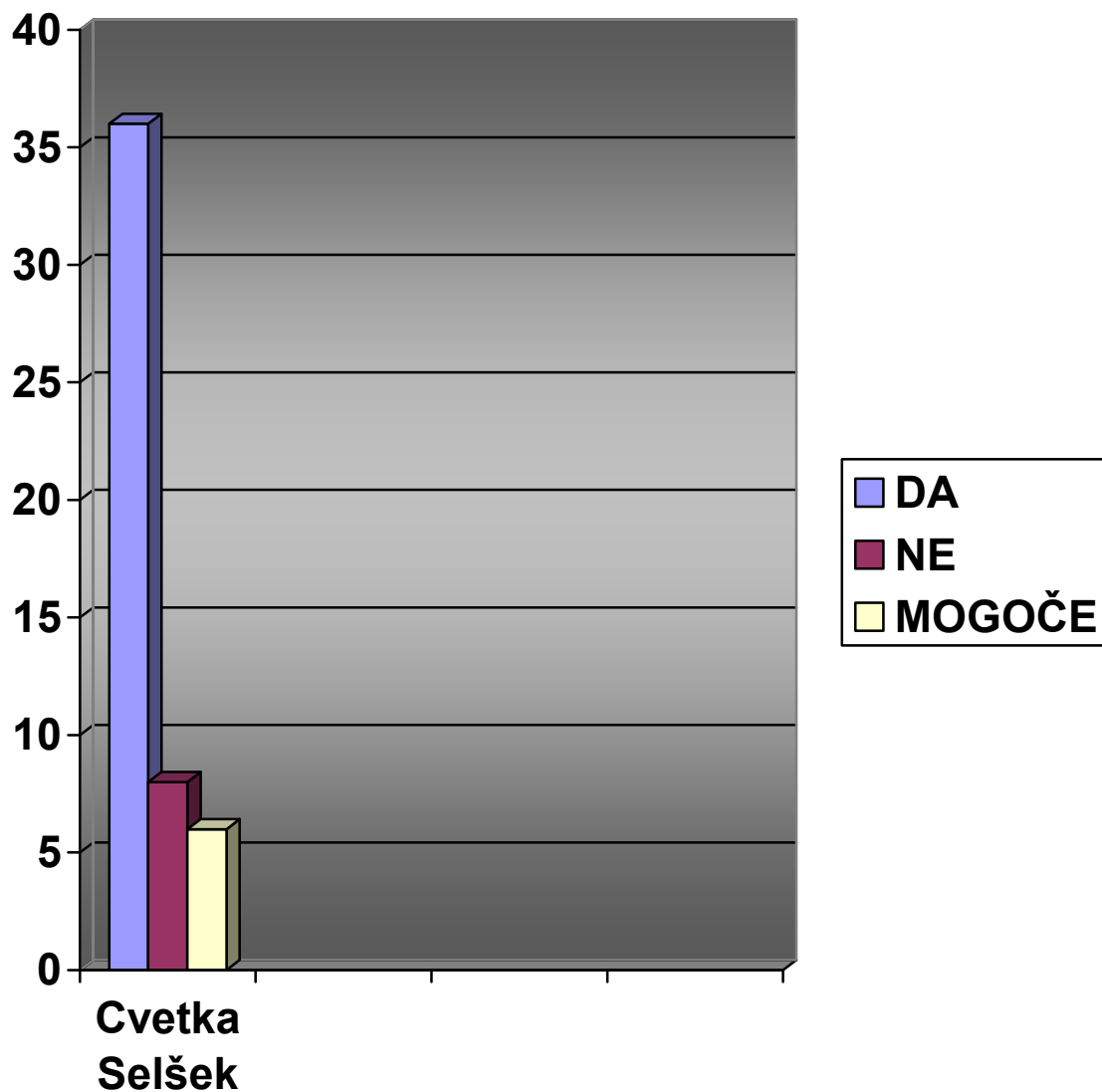
8.2.5 Henrik Dvoršak

Graf 5: Henrik Dvoršak

Da – 8 dijakov
Ne – 36 dijakov
Mogoče – 6 dijakov

8.2.6 Cvetka Selšek

Graf 6: Cvetka Selšek

Da – 36 dijakov

Ne – 8 dijakov

Mogoče – 6 dijakov

Po analizi grafov smo ugotovile, da so gospodarstveniki med dijaki, presenetljivo dobro poznani. Menimo, da je vzrok tega predvsem proslava 200-letnice, kjer so svoje dosežke delili z dijaki v delavnicah.

9 RAZPRAVA

V naši raziskovalni nalogi nas je zanimalo, kakšen vpliv je imela gimnazija na anketirane gospodarstvenike. Spraševale smo se, ali je I. gimnazija v Celju dala ustrezno podlago oziroma izobrazbo uspešnim gospodarstvenikom, bivšim dijakom naše gimnazije. Ugotovile smo, da imajo gimnazijska leta v lepem spominu. Gimnazija jim je pomagala pri čustvenem razvoju in razvoju sposobnosti. Našo hipotezo smo potrdile na podlagi anketnih vprašalnikov, ki smo jih dobile. Kot dokaz so gospodarstveniki sami, katerim je po njihovem mnenju šola dala znanje za nadaljnje šolanje in življenje. Torej, naša gimnazija je gimnazija, ki podaja znanje, potrebno za nadaljnje šolanje. Tukaj se potem pojavi vprašanje. Ali je to v veliki meri odvisno le od profesorjev samih ali od šole kot ustanove. So nekateri dijaki, ki nimajo sreče, da bi naleteli na najboljše profesorje naše gimnazije. Ali to pomeni, da so oni prikrajšani za znanje, ki bi lahko drugače dobili? Torej, vseeno je vendarle najbolj pomembna kredibilnost profesorjev, ne le ustanove same.

10 ZAKLJUČEK

V nalogi smo ugotovile, da je bila gimnazija zelo pomemben del življenja naših anketirancev. V veliki meri je spodbudno vplivala na njihov čustveni razvoj in razvoj njihovih sposobnosti. S tem smo tudi potrdile našo hipotezo. Anketiranci so zadovoljni z znanjem, ki so ga prejeli v času gimnazijskega šolanja, saj jim je šola dala dovolj dobro podlago za nadaljnji študij. Pri nekaterih je tudi gimnazija vplivala na izbiro študija ter tako pravzaprav na izbiro, ki sedaj usmerja njihova življenja. Seveda so stvari, ki so jih naši anketiranci v srednji šoli pogrešali, tako s strani šole kot tudi profesorjev, vendar so jim ostala gimnazijska leta v zelo lepem spominu. Spominjajo se jih kot leta, polna pustolovščin in smeha ter dogodkov, ki jih ne bodo nikoli pozabili. Njihovi profesorji so lahko ponosni, da so pripomogli k razvoju pomembnih ljudi. Ljudi, ki danes krojijo usodo naše države.

PRILOGE

10.1 Intervjuji

10.1.1 Cvetka Selšek

Cvetka Selšek je na vrhu SKB banke zadnjih deset let. Položaj predsednice uprave je ohranila tudi po letu 2001, ko je večinska lastnica banke postala francoska skupina Société Générale. Pravi, da je tuji lastnik nedvomno in bistveno pripomogel k večji konkurenčnosti SKB banke na slovenskem trgu. S Selškovo smo se pogovarjali o vplivih svetovne finančne krize na bančništvo. Pravi, da je kriza vse presenetila in da je v bančništvu prišlo do krize zaupanja, ki še vedno ni presežena. Selškova je tudi zanikala, da bi SKB banka financirala razvpite mened rske odkupe.

Vas kot predsednico uprave SKB banke, ki je v francoski lasti, prepričajo argumenti, da mora dr жава obdr zati večinsko lastništvo naše največje banke NLB?

NLB je drugačna od drugih bank, ki delujejo v Sloveniji. Podobna je naši banki mami, ki ima sedež v Franciji in posluje po vsem svetu. NLB je naredila lepo poslovno mrežo na Balkanu, na ozemlju bivše dr жаве, ambicije pa ima tudi širše. Zato je prav, da je v slovenskih rokah, saj kaže potencial slovenskega gospodarstva in je tudi servis za slovenska podjetja v regijah, v katerih posluje. Razumno je, da ima dr жава v takšni bančni skupini, kot je NLB, večino. Poleg tega čutijo dr жаве odgovornost in obveznost do bančnega sistema, kar se je še posebej izkazalo v zadnjem času finančne krize. Seveda obstajajo tudi druge možnosti lastništva. Toda Slovenija se je tako odlo ila, in to je treba spoštovati.

SKB je  e precej let sestavni del francoske skupine Société Générale. Je tuji lastnik pripomogel k rasti banke in njeni večji konkurenčnosti na slovenskem trgu?

Tuji lastnik je nedvomno in bistveno pripomogel k večji konkurenčnosti na slovenskem trgu. Tuji lastnik je iz SKB, ki je imela veliko mrežo podjetij, napravil kakovostno univerzalno banko, katere jedro dejavnosti je klasično bančništvo za potrebe prebivalcev in podjetij. Klasično bančništvo v smislu sprejemanja depozitov, zagotavljanja njihove popolne varnosti v okviru celotne matične skupine, dajanja posojil in ustvarjanja novih bančnih produktov za potrebe vseh segmentov strank: prebivalcev, majhnih in srednje velikih ter velikih podjetij. SKB banka v prejšnjem in v sedanjem obdobju ni primerljiva. S tega vidika tudi ne moremo primerjati bilančne vsote ali obsega rasti.  e pogledamo čas od 2001 do danes – denimo rast posojil, pa vidimo, da je ta rast stalna.

Toda tr zni delež banke še vedno ni presegel desetih odstotkov.

To pa zaradi tega, ker smo banko prečistili. SKB je imela velik del svojega poslovanja povezanega s svojimi podjetji. Skoraj 20 odstotkov je bilo kreditiranja svojih podjetij, kar za banko ni v redu. Banke niso ustanovljene za to, da kreditirajo lastna podjetja, ampak da zbirajo depozite, jih hranijo in vlagajo v posojila drugim podjetjem in prebivalcem.

Je v finančni krizi prednost ali slabost, da je SKB banka del neke velike tuje bančne skupine?

Za nas je to velika prednost.

Société Générale je lani pretresel finančni škandal. So te zadeve kaj vplivale tudi na SKB banko?

Ne, ni bilo nobenih vplivov. Pa tudi v samem Société Générale jih je bilo malo. Čeprav teh zadev ne podcenjujem. Toda bile so majhne v primerjavi s tem, kar se je dogajalo v ameriškem bančništvu. V Société Générale so sami odkrili sporni primer in ga hitro sankcionirali: razčistili vse do konca, okrepili nadzor, povečali kapital ... Tu sploh ne moremo narediti primerjave z milijardnimi izgubami švicarskih bank ali s primerom Madoff v ZDA. Če pogledate našo matično banko, boste ugotovili tudi, da je lani kljub že zelo veliki gospodarski krizi vendarle dosegla soliden pozitiven rezultat. V svetu so redke banke, ki jim je lani to uspelo. To je rezultat zelo konservativne politike v sistemu Société Générale.

Kako gledate na svetovno finančno krizo? Zakaj je sploh nastala?

Ta kriza je očitno posledica velikega napihnjene balona na raznih segmentih poslov. Ko je balon počil, so se vse zadeve začele spuščati navzdol. Del krize je bil vezan na subordinirane hipotekarne obveznice. V ZDA so velik razvoj gradbeništva in odprte možnosti, tako so posamezniki pri bankah zlahka dobili posojila, povzročili začetek balona. Banke, ki so dodeljevale stanovanjska posojila za nakup hiš in stanovanj, so kasneje ta posojila prodale drugim investicijskim bančnikom, in ti so jih prodajali naprej. Banka, ki je dala prvotno posojilo, ni čutila nobene odgovornosti več do posojilojemalca v smislu, da ga mora terjati za plačilo. Ker so banke s prodajo posojil dobile svojo likvidnost, so lahko spet nemoteno naprej dajale nova posojila. Dokler so bile prodaje posojil mogoče, se je ustvarjal tudi nekontrolirani razvoj gradbeništva, ko pa to ni bilo več možno, se je sistem začel rušiti. V primerjavi z ZDA v Evropi ni prišlo do takšnih dimenzij teh poslov, ker obstaja drugačna kultura. Pri nas stanovanjsko posojilo čuvaš »kot punčico svojega očesa«. Posojilojemalci se zavedajo, da bodo v primeru, če ga ne bodo odplačali, izgubili svoje stanovanje. V Evropi se stanovanjska posojila redkokdaj ne odplačujejo. Američanom pa je to vseeno, saj so že v njihovem načinu življenja večja mobilnost in pogoste selitve.

10.1.2 Franjo Bobinac

Vloga liderjev je v vnašanju konstruktivnih sprememb in drugačnih načinov delovanja podjetja, oblikovanju vizije, iskanju zavezništev z notranjimi in zunanji deležniki, motiviranju in navdihovanju ter vzpodbujanju kreativnih procesov z lastno energijo. Glede na to je po moje mnenju **Franjo Bobinac**, predsednik uprave skupine Gorenje, človek, ki bi ga lahko postavili za prototip sodobnega liderja. Razliko med liderji in menedžerji opredeli na sledeč način: "Ne vem natančno, kaj o tem pišejo knjige, to razliko razumem na način, da je menedžer bolj splošen pojem, ki je uveljavljen na nižjih hierarhičnih položajih. Menedžerji so upravljalci oddelkov, divizij, lahko tudi podjetij. Lider pa je tisti, ki vodi več menedžerjev in ima najvišji položaj. Bolj kot po obliki, je razlika v vsebini. Menedžer je tisti, ki upravlja z nekim delom organizacije, lider pa tisti, ki ima vizijo in je sposoben navdušiti sodelavce jih "lopiniti" po rami in reči, gremo. Bomo dosegli cilj ali ne?!"

Bobinac tudi meni, da je za liderstvo na vseh področjih, bodisi v športu, glasbi ali menedžmentu, potreben talent. Pri sebi ga je začutil že v mladostniškem obdobju na košarkaškem igrišču: "Že kot zelo mlad sem na športnem igrišču želel biti lider, pa četudi nisem bil najboljši igralec. Nekdo, ki je lider, ni nujno najboljši na parketu, ampak z motiviranjem, energijo in pravo vzpodbudo potegne ekipo za sabo." Zaveda se, da je v različnih situacijah potreben različen stil vodenja in da se tudi liderji po osebnih lastnostih med seboj zelo razlikujejo. Imajo pa skupne nekatere osebnostne lastnosti, kot so človeška karizma, energija, jasna vizija, ki jo znajo oblikovati sami ali znotraj tima, in sposobnost navduševati sodelavce za zastavljene cilje.

'Predsednik uprave, ki se ukvarja zgolj z oblikovanjem strategije in vizije, lahko izgubi občutek za realnost, za to, kaj se dogaja pri "tleh", kjer je delo. Nevarno je, da postane "luster".'

Bobinac si kot ključno postavlja vprašanje o lastni vlogi v povezavi s strateškim in operativnim delom: "Gre za vprašanje, koliko kratkoročnega in koliko dolgoročnega razmisleka je potrebno. Najti je treba pravo ravnotežje med enim in drugim, skrajnosti v eno ali drugo smer so hudo nevarne. Če se, kot lider, izrazito ukvarjaš samo s kratkoročnimi problemi, bodo dolgoročni čez čas postali hudičevo kratkoročni in sčasoma nerešljivi."

Prav o vlogi liderja kot glavnega stratega, ki ostane tesno povezan z dogajanjem v podjetju, bom pisala v tokratnem članku.

Strategija kot dinamičen proces

Občutek vodilnih v podjetjih, da so lahko bodisi vizionarji in strategji bodisi operativci, izhaja iz zgodovinskega videnja strategije kot iskanja prednosti pred konkurenco in postavljanja dolgoročnih strateških ciljev. Na tak način postane strategija zgolj nabor idej, načrtov in zdi se, da je delo stratega končano s tem, ko je strategija napisana. Na nevarnost takšnega razmišljanja opozori Bobinac: "Predsednik uprave, ki se ukvarja zgolj z oblikovanjem strategije in vizije, lahko izgubi občutek za realnost, za to, kaj se dogaja pri "tleh", kjer je delo. Nevarno je, da postaneš "luster". Poslovne odločitve se začnejo sprejemati na drugih nivojih, mimo tebe, podjetja ne obvladaš več in kmalu izgineš iz orbite družbe."

Vsak lider ve, da je bistvo dobro postavljene strategije v njeni implementaciji. V sodobnem poslovnem svetu hitrih sprememb zelo težko vnaprej opredeliš vse priložnosti, nevarnosti in parametre za delovanje. Zato je zelo pomembno, da lider prevzame vlogo razlagalca in glavnega motivatorja za uresničitev strategije. Bobinac si prav to, poleg uresničitev strateških ciljev, postavlja kot eno od prioritet svojega dela in šteje kot največje osebno zadovoljstvo: "Najboljše stvari pri mojem delu sodijo v kontekst pomembnih strateških odločitev. Jasno, da imaš tim, ki pripravi predloge in s katerim razmišljaš. Toda na koncu je lider tisti, ki v nekem

trenutku sprejme odločitev in s tem tudi prevzame odgovornost. Občutek ob tem je po eni strani fantastičen, po drugi pa strašljiv. V zadnjem obdobju smo sprejeli več pomembnih strateških odločitev. Imam dober občutek, ker sem znal motivirati tim in jih navdušiti za posamezne projekte, ki so se - ne glede na kritična razmišljanja - izkazali za uspešne.”

Nove ideje, stalne vrednote

Razmišljanje, da je bistveno delo stratega to, da opravi dobro analizo in napiše strategijo, bi pomenilo, da obstaja intenzivno obdobje priprave strategije, ki ji sledi daljše obdobje implementacije. Za podjetje samo lahko to pomeni večje preskoke ob postavljanju strateških ciljev, v času njihovega uresničevanja pa za utrjevanje in obrambo zapisanega za vsako ceno.

'Dobro je imeti idejo, ni pa pametno, če se vnaprej opredeliš samo zanjo in misliš, da je edina prava in možna. Ali se odločiš za "big bang" revolucijo ali pa greš po postopni poti trajne evolucije, je stvar odločitve.'

Novodobni teoretiki takemu načinu razmišljanja nasprotujejo. Postavljanje strategije mora predstavljati kontinuirano pot, katere cilj je dolgoročno uspešno podjetje. Podjetje, ki ima dinamično strategijo, zna uveljaviti svoje konkurenčne prednosti, se prilagajati spremembam, ustvarjati nove ideje in vrednote. Bobinac poudarja pomen fleksibilnosti: "Dobro je imeti idejo, ni pa pametno, če se vnaprej opredeliš samo zanjo in misliš, da je edina prava in možna. Treba je znati opazovati svet okoli sebe, poslušati ljudi in ostati odprt za novosti in spremembe. Ali se odločiš za "big bang" revolucijo ali pa greš po postopni poti trajne evolucije, je stvar odločitve."

Marsikdo bi oporekal, da tovrstno pojmovanje ne pomeni več strateškega načina vodenja. Na nek način gre morda res za kontinuirano preoblikovanje in dopolnjevanje strategije, ampak to še zdaleč ne pomeni, da lider ne vodi v skladu s poslanstvom in vrednotami podjetja. Prav lider je tisti, ki v skladu z dinamično postavljeno strategijo skupaj s svojim timom, opredeli identiteto družbe in na njeni osnovi sprejema ali pa zavrača poslovne priložnosti. Bobinac poleg odprtosti liderja za nove ideje pripisuje velik pomen dvosmernemu komuniciranju: "Izjemno pomembno je, da znaš komunicirati in si odprt za dialog. Komuniciranje pomeni dvosmerno cesto, torej ne samo razlage, kaj je treba narediti. Znati je treba tudi poslušati. Lider mora upoštevati vse deležnike." Vrednote predstavljajo pomembno sredstvo za identifikacijo, seveda takrat, ko niso zgolj pojmi kot taki, ampak so napolnjene z vsebino samega podjetja. Podobno kot pri strategiji gre za to, ali so vrednote zgolj zapisane ali pa so del organizacijskega vsakdana in je lider njihov glavni promotor. V Gorenju so oblikovali t.i. POLKA, ki jo Bobinac zelo poudarja: "Naša POLKA pomeni poštenost, odprtost, lojalnost, kritičnost in ambicioznost. To so naše vrednote, ki so povezane s korporativno kulturo, ki je najboljše vezivo naše mednarodne korporacije, v kateri je zaposlenih 11.000 ljudi."

V tokratnem članku nisem upoštevala nenapisanega pravila, da ne razkrivam svojega mnenja o tem, ali nekdo je ali ni lider. Jasno sem se že na začetku opredelila, da Bobinac je lider, takšen, ki se ne podreja standardnim pravilom, ampak sam odkriva nove poti in načine liderstva. Nekateri mu očitajo, da uživa v pozornosti širše javnosti in se preveč izpostavlja, njegov pogled pa je popolnoma jasen: "Mislim, da je prav, da si se kot predsednik uprave velike korporacije pripravljeno izpostaviti, da si vpet v okolje in tudi v njem vidiš izziv. Potreben je dialog s socialnimi partnerji, državo, vlado ob pripravi novih zakonov. Tudi to je naloga voditeljev velikih korporacij." Hkrati pa se zaveda, da je doseganje poslovnih rezultatov ena od njegovih najpomembnejših vlog: "Zame so med zunanjimi deležniki najpomembnejši ključni kupci. Samo oni so tisti, ki "potegnejo denarnico iz žepa" in plačajo za naš izdelek. Seveda smo tudi družbeno odgovorno podjetje, ampak na prvo mesto bi postavil ekonomsko učinkovitost. To pomeni, da vodiš podjetje skupaj z ekipo tako, da imaš dobre poslovne rezultate, saj si le tako lahko družbeno odgovoren, in skrbiš za okolje, šport kulturo, ekologijo..."

Franjo Bobinac je lahko vzor za marsikoga tudi v tem, da upa dvigniti glavo iz povprečja in s tem povečati svoj ugled in ugled podjetja.

Tomaž Benčina, novi generalni direktor Cinkarne Celje

Več energije je moral namesto v notranje razmere, posvetiti zunanjim težavam. Prepričan je, da bo Cinkarna v prihodnje brez pretresov kos položaju in bo postala še bolj trdno podjetje.

40-letni diplomirani metalurg in ekonomist, ki je v Cinkarni zaposlen že od leta 1990 je začel kot tehnolog oziroma vodja proizvodnje v metalurgiji, po opravljeni diplomi iz ekonomije pa se je priključil vodstvu podjetja kot pomočnik generalnega direktorja in direktor marketinga.

Ali boste nadaljevali način vodenja ali je morda zapihal nov veter?

Vsak človek ima svoj pogled na svet in vodenje. Na Cinkarno gledam kot na relativno stabilno podjetje, ki potrebuje novih vzpodbud, da se bo znalo zoperstaviti novo nastalim izzivom, ki jih okolje od nje pričakuje in zahteva. Doseči je treba nov pristop do dela, zlasti miselni preobrat. Treba bo razmišljati, kaj in kako bomo po svojih zmožnostih kar najbolj prispevali k boljšemu poslovanju, prenehati se zanašati na to, da nas bodo drugi pripeljali do tega. Pri večini zaposlenih ni zaznati, da bi se najprej spraševali po dolžnostih, nasprotno, najprej vprašajo po pravicah.

Motivacija in stimulacija se navadno ustavi pri denarju.

Kaj torej porečete na povišice, bonitete, trinajsto plačo?

Denar si je treba zaslužiti z dobrim in odgovornim delom. Vsako nagrado je treba upravičiti. Zato so potrebni rezultati. Zavedam se, da je za večino denar najpomembnejši motiv za delo. Idealno za vsakega vodjo je zadovoljstvo zaposlenih. Žal velika večina ljudi nikoli ni popolnoma zadovoljnih. Podatki kažejo, da imamo v Cinkarni zelo dobre dohodke, a nisem prepričan, da se tega večina zaveda. Z velikim veseljem bomo izplačevali bonitete in trinajste plače, a le, če bo to mogoče. V zadnjih letih, ki so bila vsa po vrsti za Cinkarno zelo težka, smo bili priča precejšnji rasti plač v strukturi prihodkov, kar kaže, da smo dobršen del pričakovanih pozitivnih učinkov investicije že porabili. Trend relativne rasti stroškov dela, je uprava prisiljena ustaviti. Najtežje je to moč doseči z zmanjševanjem dohodkov na individualni ravni in najlažje z večjo prodajo in produktivnostjo, kar je tudi osnovni cilj nove uprave.

Ali ste za prožen trg dela (enostavnejše odpuščanje in enostavnejše zaposlovanje)? Menite, da je v Cinkarni preveč starih in iztrošenih delavcev?

Ločevanje na mlade in stare je nesmiselno, obstajajo le dobri in slabi. Povprečna starost med 40 in 50 leti je normalna in logična posledica zniževanja števila zaposlenih po mehki varianti v preteklosti. Temu ne moremo ubežati. Menim, da pravilno prerazporejanje zmanjša obremenjenost posameznika. V dejstvu, da so nekateri delavci preobremenjeni, drugi pa premalo, imamo še precejšnje notranje rezerve. Najti moramo načine, da to uredimo s prerazporejanjem znotraj podjetja. Direktno podrejeni vodje, ki bodo za to zadolženi in tega ne bodo mogli ali sposobni izpeljati, bodo morali prepustiti vodenje drugim.

Na katerih področjih bodo najprej potrebne spremembe in zakaj?

Reorganizacijo je potrebno prilagajati potrebam in ljudem. Osnovno vodilo pri tem je, omogočiti združevanje funkcij in večja medsebojna zamenljivost zaposlenih, skratka večja fleksibilnost ljudi in boljša učinkovitost. Nekateri bodo morali sprejeti in delati več opravil kot doslej. Ljudje morajo biti polno zaposleni in imeti pristojnosti in odgovornosti. Temu je treba prilagajati organizacijo. Le tako bomo izkoristili notranje rezerve. Invalidi so naša

pereča težava, ki jo je treba reševati na človeški način, zanje pa upoštevati najvišje standarde, ki veljajo v državi. Nekateri še naprej uspešno delajo in so vzgled ostalim.

Poslovne enote bodo ostale, največje spremembe bodo po vsebini, torej da se bomo morali najverjetneje posloviti od dejavnosti, ki niso več rentabilne. Ostale bodo tiste, ki imajo največ znanja in dodano vrednost. Trmasto vztrajati pri proizvodnjah, ki ne prinašajo rezultatov v sodobni ekonomiji, ni več mogoče. Ustvariti moramo takšne pogoje, da bomo program korenito krčili in prešli v ustavitev na neboleč način. To pomeni, da bo ogromno energije potrebno usmeriti v razvoj.

Tudi ekološka zgodba in negativni odzivi medijev in okoljskih krajanov nam jemljejo energijo?

Na tem področju nimamo druge izbire, kot da se prilagajamo najostrejšim zahtevam, veljavnim v Sloveniji. Zadnji neljubi dogodki in predvsem pohvale na reakcijo vodstva podjetja kažejo, da je le z argumentiranim in strokovnim odnosom mogoče odgovoriti na zlonamerna pisanja. Proces ustvarjanja senzacij s tem seveda ob današnjem stanju medijev ni moč zaustaviti.

Ne nazadnje, kaj bi rekli o sebi, ste zagovornik naglih sprememb, kar rečete drži, ste dober poslušalec, ste načelen, strog, trd pogajalec, globalist, kako vas je treba prepričati, da ukrepate?

O sebi je nevhvaležno govoriti, človeka spoznaš skozi njegova dejanja in v daljšem času . Pravzaprav sem presenečen, ko slišim ,da sem premalo strog. Verjetno je to povezano z dejstvom, da redko uporabljam visoke tonske frekvence. Menim, da sem načelen in v službenem pogledu zahtevam, kar je prav. Vse kar počnem v službi, počnem v dobri veri, da je to dobro za podjetje. Moja naloga je, da poslušam, odločitev je zdaj velikokrat samo moja, zato rad slišim najmanj dve plati iste zgodbe. Menim da nisem ravno strog, ne vidim pa razloga, da bi nekdo skušal moje meje. Po duši globalist verjetno nisem, sem pa toliko, kolikor sem kot predsednik uprave dinamične družbe v globalnem svetu prisiljen biti. Prepričate me lahko predvsem z argumenti, a se verjetno ne morem izogniti dejstvu, da imam podjetje rad

10.2 Anketni vprašalnik

ANKETNI VPRAŠALNIK RAZISKOVALNE NALOGE USPEŠNI GOSPODARSTVENIKI, BIVŠI DIJAKI I. GIMNAZIJE V CELJU

Ime in priimek:

Leto mature:

1.) V kakšni meri je obiskovanje I. gimnazije v Celju spodbudno vplivalo na razvoj Vaših intelektualnih sposobnosti? (podčrtajte)

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

1-neznatno 3-malo 5-srednje 7-pomembno 10-veliko

2.) Koliko je gimnazija vplivala na razvoj Vaše osebnosti? (podčrtajte)

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

1-neznatno 3-malo 5-srednje 7-pomembno 10-veliko

3.) V kolikšni meri je šolanje na I. gimnaziji pripomoglo k izbiri Vašega študija in poklica? (podčrtajte)

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

1-neznatno 3-malo 5-srednje 7-pomembno 10-veliko

4.) V čem ste bili najmočnejši, ko ste odhajali s šole?

1.) _____ 2.) _____ 3.) _____

5.) Česa pa Vam je morda manjkalo?

1.) _____ 2.) _____ 3.) _____

6.) Kateri predmet Vam je bil najljubši?

7.) Kako bi ocenili delo svojih takratnih profesorjev na I. gimnaziji? (podčrtajte)

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

1-slabo 3-zadostno 5-povprečno 7-dobro 10-odlično

8.) Kateri profesor/-ica pa Vam je najbolj ostal(-a) v spominu?

9.) S katero lastnostjo je vplival(-a) na Vas?

10.) Ali Vam je gimnazija dala dovolj znanja za uspešen študij?

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

1-zelo slabo 10-zelo dobro

11.) Vaše osebno mnenje o vplivu gimnazije na Vaše življenje.

11 VIRI IN LITERATURA

11.1 Arhivski dokument

Šepetavc, A. 2005. Gimnazija v srcu. 1. izdaja, Celje, I. gimnazija v Celju

11.2 Članki

Tomaž Benčina, novi generalni direktor (2005, december). Cinkarnar, str. 4

Cvetka Selšek, predsednica uprave SKB banke (2009, marec). Reporter, str. 8

11.3 Elektronski viri

<http://www.finance-akademija.si/?go=article&artid=208721> (12. 3. 2009)

<http://www.skb.si/banka/banka-vodstvo.html> (12. 3. 2009)